

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Késziratokat nem adunk vissza.

Nyitvatartásban minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ÉHLERT GYULA,
felelős szerkesztő.

MAJTENYI GÉZA,
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor,
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden során
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
diszkrétivel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög-
centim. után 6 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedvezmény.

Ut a szívekhez.

— jan 20.

Napjainkban alig van nehezebb helyzete valakinek, mint a gyakorlati lelképásztorkodás terén működő egyházi férfiaknak. A felületes szemlélő azt véli, hogy csupán aranyak besöpréséből áll a lelkészi hivatalos funkció; a kissé szabadabb gondolkozásu s magát néhány Nick Carter elolvasásából merített tudománya alapján műveltnek vélt elem pedig, amely azonban nem egyéb szerencsétlen félművelt s eltévelyedett társaságnál, abban véli kimeríthetőnek szelleme szabad megnyilvánulását, ha üres óráiban a papokkal foglalkozik. Nem mondjuk, hogy az egyházzal, mert annak, legyen az az egyház bármilyen hitet valló, magas tanaihoz nem ért. Tudatlan tehetetlenségében tehát elkezd az egyház szolgáit, a lelkészkezdő papságot, túvölt és reklamál amiatt, hogy azok is élnek, sőt nem ártallják meg a szolgáit bérüket meg is kívánni a tisztelt hitfelekezeti elveiktől.

Beteges állapotú fajtát már el Magyarországon is a papok iránti gyűlölködés. Pedig akár hány falusi papot sorolhatnánk fel névszerint s valláskülönbség nélkül, akiknek alig van 4—500 frt. évi jövedelmük. Azt is keserves fáradozással, gyűlöletes exekuciókkal hajtják be többnyire a kúrátorok éppen azoktól, akik szájhősködnek a lelkészkezdő al-papság megélhetése ellen.

Bizonyos, hogy a párbér és szabadstóla nem is tartozik népünk előtt a legkellemesebb fogalmak közzé. Főleg az utóbbi gyűlöletes, mert egy-egy pénz-sóvár papnak tág teret nyitott a harácsolásra. — Megszüntetését azonban a párbér és egyéb hason természetű szolgálmányokkal együtt csak akkor remélhetjük, ha a kath. autonómia törvénybe lesz iktatva. Mérséklést elvárhatunk azonban joggal, ha a most már előhaladott stádiumban levő kongrua ügy végre befejezéshez jut s az a szegény falusi pap is megkapja legalább az ő évi 1200 forintját, mint a létfeltétel minimális összegét, amelyet a fizetés kiegészítő kongrua fog neki nyújtani. Nyolc évi középiskolai, négy évi theologiai s legtöbbször még ezeken felül külön végzett tanulmányai révén ennyit joggal el is várhatnak a társadalomtól. Most már helyzetük javulni fog, mert a kormány legközelebb rendezi a lelkészi kongruát, tehát csak a másik gyűlöletes fogalom

maradna még meg: a szabadstóla.

Pedig ebben az utóbbiban sem lehet feltétlenül és kellő körültekintés nélkül kárhóztató ítéletet mondani lelkészkezdő papságunknak főleg ama részére, akik életcélul hivatás szeretének s nagybecsülésének elnyerését tűzték ki célul maguk elé. Szerzett jogokat fel nem adhatnak, ezt egyházjogunk s a kánoni törvények tiltják. Saját személyeiket illetőleg azonban teljes szabadságuk van a stóla meghatározása tekintetében.

Jól distingváljunk. A lelkészi javadalmakat a canonica visitatio alapján létrejött s hitközség és egyházi főhatóságok közös megegyezésével kiállított és jóváhagyott díjlevelek állapítják meg. E díjlevél egyik tétele például a sátoraljaujhelyi róm. kath. lelkészi javadalomnál a szabadstóla. Jog ez, díjlevéllel biztosított jog, mely az állással együtt jár, attól el nem vonható, el nem idegeníthető. Erről a jogról a mindenkori plebános le nem mondhat, annak megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése épp oly kevéssé áll szabadságában, mintha egy törvényszéki bíró a perrendtartásból neki nem tetsző valamelyik §-t akarná önhatalmulag kiküszöbölni.

Joga van azonban a lelkésznek — s erre gyönyörű példát statuált Bessenyei István sátoraljaujhelyi apátplebános, — arra, hogy saját lelkészkezdésének idejére a szabadstóla keretében tarifális, mérsékelt stóla díjakat állapítson meg, mely megállapítás egyházjogilag nem kötelező, sem az utódot nem terhelheti, sem a plebánosi javadalom díjlevelének vonatkozó tételét nem alterálja. Ujabb canonica visitatioig az előbbi bir közjogi érvénnyel, de szerzett s birtokolt jogok keretén belül bizonyos határvonalakat megállapítani, ez nem csak bölcseségre és emberszeretetre de egyben arra is vall, hogy azok közt a sokak által félreismert papok közt valóban magas gazdaságos gondolkozásu emberekkel is találkozunk. Nagy örömmünkre szolgál, hogy éppen Sátoraljaujhely plebánosa ad kezdeményezést ebben a tekintetben.

Mikor Bessenyei István 1908. március 12-én átlépte a sátoraljaujhelyi plebánia templom küszöbét, legelső szavai ezek voltak: „Szeretetet és bizalmat kérek hivatásomtól, szeretettel leszek hozzájuk én is.“

Társadalmi nagy tevékenysége sokkal ismertebb a kiváló

főpapnak, hogyszem azt itt külön kellene méltatnunk. Ott találjuk már minden terén a közjótérre való küzdelmeknek. Vármegeyénél, városnál, egyletekben, társulatokban, körökben, közjótérkonyságban mindenhol elől jár. — Most megmutatta egy nagyobb művével, hogy igazi lelképásztor. Önként mondott le szabadstólájának dus jövedelméről s táblázatba foglalva állapította meg a stólaris díjakat, amelyek arányban állanak hitközsége népének fizetőképességével s egyben — mint hogy ez a táblázat az egyháztanács jóváhagyásával a templomban közszemlére is ki lesz téve — tájékoztatja hivatásos stóladíjak összegéről.

Ezek a díjak szerzett tudomásunk szerint nagyon méltányosak s a lakosság anyagi helyzetével arányban állók, a teljesen vagyontalanoktól pedig semmiféle stóladíjat nem kívánván a nemes szívű lelkész, megszűnik az az anomália, hogy földhözragadt szegényembereket valóban összekoldult pénzen temessenek el. Az ilyen pénz megszerzése nagy nehézségekkel járt a családra, de nem találta abban örömét a lelkész sem, tudva szomorú eredetét.

Nagy bizonytalanság szűnik ezzel meg. Mindenki tudhatja ezentúl, hogy egy temetési funkció milyen díjazással jár. Nem akarunk régiakat fessegetni, nem akarunk a jövőnek beszélni. Nekünk ma csak egy véleményünk lehet, mely tökéletesen fedi az egyháztanács hála nyilvánításait, amidőn elismerését fejezte ki s meleg ovációban részesítette kiváló apátplebánosát e direktíváért, mely anyagi tekintetben is sokat jelent, de főleg arra alkalmas, hogy a hívek szeretetét és nagybecsülését biztosítsa a fenekölt gondolkozásu lelkész iránt.

Magyarország külpolitikai helyzete és a hatalmak politikája.

— Két cikk. —

Írta: **Bencsik Iréne.**

II.

A helyes külpolitikának nagy perspektívákat kell átölelnie s nem csupán az adott esetre szorítkoznia; s miután a hatalmak jelenlegi politikája annyira csak az adott esetet szolgálja, hogy ily rövidlátást alig tudunk a hatalmakról feltételezni, ez ok nélkül zavar s alig elesített nagy lármá hallatára önkénytelenül is gondolkozóba estünk, ha a hatalmak e nagy és önzetlenül nemes felháborodása, amelylyel részint a sértett nemzetközi jog, részint a gyengébb érdekének pártfogása címén az annexió elismerésétől mindaddig huzódóztak,

nem rejté magában kevésbé nemes és még kevésbé önzetlen okokat.

A hatalmak a Balkán, Európának ez egyetlen még prédának ígérkező pontját, a béke és rend fenntartásának hálás örve alatt évek óta úgy kerülgették, mint macska a forró kását. Féltekenyen ellenőrizve egymást, hogy valamelyikük nélkülök a kásába ne kapjon és dühösen prűskölve arra a vakmerőre, amelyik csak egy mozdulattal is közelebb látszott húzódni a tálhoz. S most, miután a törökök felébredt politikai ösztöne elvonta előlük a nagy jóakaratok által rájuk nézve már erősen veszélyeztetett területet, számításait csalódotan keresztülhuzva látva, vesztett reménységük egyedüli talaját a jövőben csak Boszniában láthatták, miután Bosznia hovatartozandóságának meg nem oldott problémája mindig magában hordta volna a jövő konfliktusainak csirját, amely ugyan esetleg a mainál is nagyobb bonyodalmat provokált volna, de amelyből a nagyhatalmaknak esetleg hasznot húzniok sikerülhet.

Törökország — most egyéb gondoljait és gyengébb lévén, hogyszem velünk háborút folytathatna — ma nem gondolhat Bosznia visszaszafoglalására, de nincs kizárva, hogy az állandósult szabadság korszakában megerősödve, a kor szelleméből szükségszerűen fel-támadó nemzeti önérték követelni és megkísérelni nem fogja-e azt; mely esetben ismét a jog és igazság jól festő köntösébe burkolózva (mely alól azonban bármily hosszú legyen is, kilátszik a lóláb) alkalmuk nyílnék a hatalmaknak a beavatkozásra, s támogatásuk honorálásaként a török birodalomtól szerzendő kompenzációkra. S miután azt valószínűleg vesreségük esetén sem engednék el, — anit most a kis Szerbiától győzelem esetén sem követelhetnének — akkor már kevésbé riadnának vissza egy európai háború provokálásától szemben azzal a kecsesgöttyű kilátással, sőt biztos tudattal, hogy bármely fél javára dőlné is el a háború, a vége a Balkánon való nagy osztozkodás lenne.

S hogy a hatalmak meg nem indokolható exponált maguktartásából levezetett s a fentebbiekben kifejtett gyanu nem alaptalan, azt megerősíti Anglia ravasz és alattomos politikája, amelylyel a Balkánon keveri a kártyát; s amelynek titkos, de azért nagyon is átlátszó szándéka, hogy miután a már meg nem változtatható annexió kikerülhetetlen elismerése folytán a jövőre nézve megszűnik a háború előidézhető ok, a Törökországnak sugalmazott merev magatartás s általunk teljesíthetetlen, túlzott követelések felállításával, már most belekergesse Törökországot egy velünk való háborúba, amely neki (Angliának) ugy politikai, mint gazdasági téren óriási hasznot hozhatna, sőt egy világháború révén hatalmas versenytársa: Németország esetleges meggyengülésével, az annyira sóvárgott kizárólagos világuralomhoz is hozzájuthatna. S bizonyos, hogy ez nemcsak ravasz, de egyszersmind ügyes politika is, mert ha ebbeli terv a mi engedékenységünk folytán — aminek Aerenthal legutóbbi kárterítési ajánlatával is tanujelét adta — nem is sikerülhetne, ugy a saját támogatásának tulajdonítva az alku

kedvező eredményét, szolgálatai méltányos megjutalmazására körülbelül Kréta birtokába juttatja. Nagyon is érthető tehát, ami különben teljes-séggel érthetetlen volna, hogy Angliának a világ tulsó oldalán miért fáj annyira Törökország feje, hogy még a bojkott mozgalmat is szítva, Törökország magatartását ellenünk engesztelhetetlenül irányította.

Ha a hiúságának hizelgő angol barátság tisztán látását el nem homályosította volna Törökországnak, — méltán felfoháskodhatna, hogy: „Ments meg Uram Isten a barátaimtól, az ellenségeimmel magam is elbánnok!” mert amit a hatalmak támogatásával nyerne és esetleg a jövőben is nyerhetne a révén, azt teljes bizonyossággal elveszti mindenkor a vámon. Hiszen a hatalmak telhetetlen kapzsága oly nagyfokú, hogy még ez alkalommal is hallatszottak eleinte olyan hangok, amelyek Bosznia annektálásért Törökországtól, tehát a szerintük sértett és megkárosított féltől a maguk részére is kompenzációk adását hangoztatták. Meglehet róla győződve Törökország, hogy sokkal jobban jár, ha velünk — még ha szerényebb feltételek mellett is — megegyezve, e részben tárgyalanná teszi s elkerüli a konferencia pártfogását, amelynek — mint az ő sérelmei orvosának — költségeit a hatalmak ismét csak vele fognák megfizetni.

A hatalmak balkáni politikája természetesen minket is arra kényszerített, hogy részt vegyünk a Macedóniában nemzetközileg szervezett akciójukban; de minden hangzatos frázis dacára, melylyel a hatalmak Törökországot új, alkotmányos berendezése alkalmából elárasztották, talán mi vagyunk az egyetlenek, akik őszintén örülünk, már csak hagyományos szabadságszeretetünknek fogva is, e jobb jövőre hivatott rokon török nemzet felebredése s kivívott alkotmányos szabadságának. S ha annak állandóságában és Törökország jobb jövőjében a hatalmak is úgy hinnének és biznának, mint mi, úgy könnyebben belenyugodnának az annexióba, mert ha csakugyan őszintén óhajtják az állandó békét, talán megmondják, hogy ha a mi helyzetünkben: két nagy kiterjedésű birodalom szomszédságában fekvő kisebb állam az óriási területi differenciát csak valamennyire is nem csökkentheti, egyedül a nagyobb fokú s általánosabb műveltség s fejlettebb haladás kulturális fegyvereivel az európai egyensúlyt s azzal járó világbékét csak ideiglenesen tarthatja fel; mert amíg a majdan általánossá váló műveltség és egyenlő kulturál, a területi egyenlőség is nem fog együtt járni, addig nem fog megszűnni az erősebbnek az az őstöne sem, amelylyel a nálánál gyöngébbet felfalni igyekszik.

HIREK.

— Adományok a délolaszországi földrendés által károsultak részére. Meczner Gyula főispánhoz, mint a zempléni vármegyei segélybizottság elnökéhez, eddig a következő adományok érkeztek: dr. Széchenyi Ernő 100 kor., özv. gr. Schön Vilmosné 10 kor., Dános Miklós 5 kor., Schön Andor, Jahl Jenő, Csémák Kálmán 3—3 kor., Szeszlár Ödön, Prunauer Kálmán, Mészáros Viktor, Beyer Jakab, Laszác Ferenc 1—1 korona, Külni Károly 60 fill., Borsányi Menyhért, Bordás Sándor 40—40 fill., Bodnár József 20 fillér. Összesen 130 kor. 60 fillér. (Folytatjuk.)

— Pénzüntézetit tisztviselők összefüvetele. A sátoraljaujhelyi pénzüntézetit tisztviselők egyesülete f. hó 16 án Widder Gyula elnökele alatt tartott ülésén elhatározta, hogy tagjai részére február hó 6-án özv. Kovacsics Ignácé éttermében társas összejövetelt fog rendezni.

— A szabad lyceumból. A szabad lyceumban hétfőn este dr. Révész Bó-

dog tartott előadást a közjogból. A nem nagy számu, de lelkes hallgatóság mindvégig feszült figyelemmel hallgatta a kitünő közlési és előadói képességgel megáldott ügyvéd fejtegetéseit, ki rövid egy órában szabatosan összefoglalta a polgári jogokat és kötelességeket, minden dologra kiterjeszkedve. Szólt még a végrehajtó hatalomról is és a király jogköréről. Előadás végeztével az előadót lelkesen megjelenezték. — Csütörtök este Gárdos Mór tart geológiai előadást, hétfőn pedig Kertész Ödön ismerteti Szigligeti Edét és korát.

— Nyilvános köszönet. Gr. Walis Gyuláné ömeltósága Ambrózy Nándor ur utján 100 koronát adományozott a helybeli izr. nőegyletnek, mely nemes cselekedetért ez uton is mond hálás köszönetet az elnökség.

— Gróf Széchenyi László budapesti palotája. Gr. Széchenyi László gróf és neje, szül. Vanderbilt Gladys, mint értesülünk, megvásárolták Budapest az Andrássy-ut 104. sz. alatt levő gr. Semsey László-fele villaszerű palotát. A palotát átalakítatják és kil övítettik s ott fognak állandó lakásra megtelepedni.

— Illat a Kazinczy-utcán. Az esős idő és olvadás beálltával, — a mikor tudvalevően a csatornák kigőzölgesei pestilenciális büzt terjesztenek, — a Kazinczy-utcán lakók nagy bosszúságára a kir. törvényszéki- és fogházi épület alól elvezető csatornákból oly dögletes szag árad szerte, hogy főleg az esti órában lehetlenné válik ez utcán a közlekedés. Már évekként ezelőtt panaszkolta fel közönségünk többek közt lapunk hasábjain is ezt a tarthatatlan állapotot, de megszüntetésére eddig semmi sem történt. Pedig a fűtőcsatorna csatornája elég jó s csak a jelzett épületek tulajdonosát kell rászoritani a hatóságnak, hogy gondoskodjék a csatornák tisztántartásáról, ami épületének területe alatt feltétlenül kötelessége. Nem tételezhető fel, hogy az igazságügyminiszterium elzárkózna a megfelelő költségek engedélyezéséről, ha arra rendőrségünk közbe lépése folytán rá lesz szorítva. Végre is a város legnagyobb s legforgalmasabb utcáinak egyikén ez a dögletes büz tovább nem tűrhető.

— Dr. Fried Lajos orszgy. képviselő állandó tartózkodásra Budapestre utazott. Lakását ideiglenesen O-utca 4. sz. alatt helyezte el.

— Villanyvilágítás nálunk és Cegléden. Cegléd város legutóbb kötéte meg szerződését a Siemens Schuckert céggel a villanyvilágítás bevezetése iránt. E szerződés adataiból nyilvánvaló, hogy Cegléd majdnem tele áraban fogja kapni a világítást annak az árának, mit a villanytársulatnak, mi sátoraljaujhelyiek fizetünk. Más város ebben is szerencsésebb és kisebb árengységek alapján tud világítást kapni, mint mi. Cegléden például évi 15 ezer koronáért 800 drb. 40 gyertyafényű izzóláng és 10 drb. ivlámpa állítatik fel közvilágítás céljára. A magánfogyasztóknak a villam hektovattja óránként 6 fillér, — de ha a fogyasztást 400 órát meghalad, 4 fillér. — Motorok hajtására a villamosság hektovattja 2 és fél fillér, ezer órai fogyasztásnál pedig 18 fillér. Ezenkívül a város a tiszta haszon 50 százalékára tart jogot, s ezenkívül az államvasutak világitása tisztán a városé. Ebből az adatokból is látható, hogy számunkra csak a messze jövő reménye az, ami már Cegléden ma valóság.

— A sátoraljaujhelyi vásárok. Sátoraljaujhely rend. tan. városban az 1909. évben megtartandó országos és állatfelhajtásos hónapos vásárok napjainak sorrendje a következő: 1. Állatfelhajtásos heti vásár január 5. 2. Apollónia országos vásár febr. 8—9. 3. Állatfelhajtásos heti vásár márc. 2. 4. Virág országos vásár apr. 1—2. 5. Állatfelhajtásos heti vásár máj. 4. 6. Állatfelhajtásos heti vásár június 1. 7. Sarlós országos vásár július 5—6.

8. Állatfelhajtásos heti vásár aug. 3. 9. Djóv. rő országos vásár szept. 2—3. 10. Állatfelhajtásos heti vásár okt. 5. 11. Imre országos vásár nov. 4—5. 12. Karácsonyi országos vásár dec. 20—21.

— A szabóüzlet betörője. Folyó hó 15-ikéről 16-ára virradó éjszaka ismeretlen tettes behatolt Wessely Mór férfuhaba szabó üzlethelyiségébe álkulcsesal nyitván fel az üzlet udvarra nyíló ajtaját. Az ismeretlen tettes a bolthelyiségben átöltözött, asztrakán galléru, szilkskinnel bélelt bundát vett magára s feltörte a boltban levő összes perselyeket. A tulajdonosnak szombat ünnepje lévén: a boltban levő pénzt magával vitte s így a betörőnek nagyobb összeg pénz nem jutott birtokába. Feltört azonban két, szent izr. célokra szolgáló perselyt, melyekből körülbelül 23 kor. értékű összeget vitt magával, valamint a vakok perselyébe összegyűlt összeget is. Azután régi ruhát — nehogy esetleg árulói legyenek — szintén magához vette s elhagyta a bolthelyiséget. A károsult feljelentésére a rendőrség nyomozza az ismeretlen, vakmerő betörő tolvajt.

— Vasutépítések vármegyénkben. Az 1908. év folyamán tudvalevőleg két, nagyon fontos ipari és kereskedelmi érdeket szolgáló vasutvonal építése kezdődött meg Zemplén vármegye területén. Egyik az 50 km. hosszú kassa—hegyaljai, másik a homonna—takasanyi 27 km. hosszú vonal. Előbbinek vármegyénk területén átfutó egész vonala s összesen 5% a lett a múlt évben az egésznek kiépítve úgy, hogy a felépítmények is készen legyenek, a vonal kiépítés az 1909. év nyarán teljes befejezéshez jut. A homonna—takasanyi 27 kilométer hosszú pályának 20%-a van eddig készen.

— A hóeke áldozatai. Rémes szerencsétlenségről értesítik lapunkat Legyenemihalról. Folyó hó 18-án kora hajnalban Szaffó András és Zuboly György lasztóci lakosok Legyenemihal állomásra indultak, hogy a vágányok közül a havat segítsenek ellapátolni. Midőn az állomás közelébe értek, hogy utjuk a nagy hófúvásban megrövidítésk: felmentek a pályatestre s a vágányok között haladtak céljuk felé. A szél súvöltése miatt, a félig dermedt állapotban haladó két munkás nem hallotta a vonat dübörgését, mely az állomás felé halad. A hóviharban és szélben a közlegő vonat mozdonyvezetője s fűtője sem vehette észre, hogy a pályatesten a vonat előtt két egyén halad. És így történt meg a szerencsétlenség. A robogó vonat elűtötte a két munkást, akik nem kerülhettek a mozdony kereké alá, mivel az elé hóeke volt csatolva. A hóeke hat-hét méterre dobta le a pályatestről a két szerencsétlent, s mindketten agyrázkodást kapva, súlyos zuzódott sebekkel kerültek el a földön. A két baleset érte munkást azután a sátoraljaujhelyi Erzsébet közokórházba hozták ápolás céljából, de állapotuk oly súlyos, hogy alig van remény felépülésükhöz.

— A gondatlanság áldozata. Saját gondatlanságának lett áldozata Horvát Ferenc 60 éves erdőbényei földművelési napszámos. A napszámos egy kis kalyibában aludt s hogy az éjszakai hideget ne érezze: tüzet rakott, amely mellett azután elaludt. A tüztől a kis kalyiba tüzet fogott s Horvát Ferenc csak súlyos égési sebekkel tudott megmenekülni. A szerencsétlenül járt munkást súlyos égési sebekkel hozták be a sátoraljaujhelyi „Erzsébet” közokórházba, hol reménytelen állapotban vették kezelés alá. Az orvosi ápolás már nem segíthetett rajta, mert a baleset érte munkás f. hó 17-én égési sebei következtében a kórházban elhalt.

— Népkönyvtár Homonnán. A tanfelügyelői kirendeltség kérelmére a Muzeum és Könyvtárak Országos Tanácsa Homonnán népkönyv-

tárt létesít. Az 1000 korona értékű és 500 kötetből álló könyvtár a napokban már megérkezett Homonnára.

— Tea zsúr. Az izr. nőegylet legközelebbi tea-zsurját folyó hó 31-én tartja a „Magyar Király” nagytermében.

— Állattenyésztési felügyelőkből — gazdasági felügyelők. Az állattenyésztésről szóló új törvény fokozottabb feladatokat ró az államra, miért is Darányi földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy az állattenyésztési felügyelők számát szaporítja s a működési körüket akként osztja be, hogy fokozatosan minden vármegye területére egy külön felügyelő jusson. Darányi földművelésügyi miniszternek ezuttal az is a szándéka, hogy az állattenyésztési érdekek sérelme nélkül, az állattenyésztési felügyelőket a tárcája keretében felmerülő mezőgazdasági gyakorlati teendőkre is utastítja s ehhez képest a kinevezendő tisztviselők címe is megváltozik. Az állattenyésztési felügyelők ezentúl gazdasági felügyelő címet kapnak.

— A hegyőr megtámadoja. F. hó 15-én délután Kovács János sátoraljaujhelyi hegyőr felszólította Popelyás János kutmestert, hogy a parlagszólókön ne járjon keresztül. A kutmester és hegyőr között szóváltás keletkezett, mit Popelyás János úgy vélt elintézni, hogy ölmos botjával mellbe vágta a hegyőrt. A hegyőr a kapott ütés után a földre bukott, de Popelyás ezután is ütést mért rá, melyet az kezével fogott fel. A második ütés a hegyőr karját sebesítette meg súlyosan. A kegyetlen kutmester ellen hatóság elleni erőszak s súlyos testi sértés büntette miatt indult meg az eljárás, míg a megtámadott hegyőr súlyos sebével a közokórházban áll ápolás alatt.

— Siketnéma növendékek felvétele. A siketnémák ungvári intézetének I-ső osztályába folyó évi szeptember hó 1-ére 15, hét-tíz éves siketnéma gyermek vétetik fel. A 10 évesnél idősebb gyermekek csak kivételesen vehetők fel. Elsőbbségben részesülnek az ung-, bereg-, máramaros-, ugocsa-, és zemplénvármegyei illetőségűek. A siketnéma gyermekek az intézetben töltött 8 évi kiképzés ideje alatt megtanulnak hangosan beszélni, írni, olvasni, rajzolni; a leány-növendékek a szükséges kézimunkában, a fiúnövendékek pedig kezük ügyesítésére célzó gyakorlatokban oktattatnak. A fiúnövendékek az intézetből kikerülve jöhírű mestereknél helyeztetnek el, hogy valamely mesterséget elsajátítva, önálló kenyérkeresetük biztosíthatók s ezáltal, mint jóra való, derék, törekvő munkások hasznos polgárai lesznek a hazának. Részletes felvilágosítást ad az intézet igazgatósága Ungváron.

— Puska gyermekében. Löfler Endre 14 éves gymnasiumi tanuló folyó hó 18-án egy 6 milliméteres revolverrel felfegyverezve kiment lövöldözni a gyártelepi kisállomás mellé. Közben egy golyó revolverébe szorult, mit elakart távolítani. A revolver e közben elsült s a golyó a gondatlan gyermek balkarjába hatolt. Súlyos sebével a közokórházban ápolják.

— Nyilvános elszámolás. A „Tályai Ifjúsági Egyesület” f. évi jan. 10-én saját szükségleteire rendezett táncmulatságának összes bevétele 222 kor., kiadása pedig 172 kor. 86 fillér volt. Tiszta haszna 49 kor. 14 fillér.

— Leugrott a vonatról. Miscse Emánuel 33 éves, komlóskai lakos Tolcsva állomáson részeg állapotban felült a vonatra. Sárospatak állomás előtt részegségében azon hitben, hogy a vonat elérte az állomást: kiugrott a robogó vonatból a töltésre, hol súlyos és életveszélyes zuzódási sebekkel került el. A gondatlan embert reménytelen állapotban hozták be ápolás céljából a sátoraljaujhelyi „Erzsébet” közokórházba.

— Templom és iskola renoválás. A bánóci ref. templomot 8568 kor.,

az ott
kor. kö
ség. A
délélet
Érdekl
Hutka
készhe

egy ele
tányny
vezeték

való a
jutány
hivatal

A

sokkal
adag S
ez a n
növeke

Az Em
vásárlás
SCOTT
módszer
gyét — a
— kérj
tembe v

balja.
folyó
célu t
termé
az els
tel az
igérő
nevál
gon s
vont j
mint a
mindv
hangu
megje
tüzes
melye
kara
közön
emlék
mely
cél f

A sá
nek
rende
ismer
mint
mulat
ben f
siker
olvas
melye
tart r
A sik
iránt
meg

folyó
megt
tánc
mely
művé
Gyul
ismer

tante
sárna
iskol
mek
körü

az ottani ref. népiskolát pedig 3865 kor. költséggel renováltatja a hitközség. A versenytárgyalás január 25-én délelőtt lesz Bánócon a lelkészlakban. Érdeklődő vállalkozók forduljanak *Hutka József* bánóci ref. esperes lelkészhez.

— **Bérbeadó** a Wekerle-téren egy elegáns utcai garzon lakás álltánnyal, előszobával, villany és vízvezetékekkel. Cim a kiadóhivatalban.

— **Eladó lámpa.** Egy szalonba való álló lámpa majolika díszítéssel jutányos árért eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsio után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Ép ily szembe-ötölő a javulás az általános egészséget illetőleg.

Étvágy és álom

visszatér s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszertárban.

FARSANG.

A sátoraljai helyi ipartestület halja. A sátoraljai helyi ipartestület folyó hó 16-án tartotta meg jótékony-célú táncmulatságát a városi színház termében. Ez a sikeres mulatság volt az első bál a farsangban s tekintettel az erkölcsi eredményre: reményt igérő bevezetése, epilogusa volt Karnevál itteni uralmának. A mulatságon szép számú s díszes közönség volt jelen a páholyokban épen úgy, mint a földszinten és a mulatságon mindvégig fesztelen, vidám kedélyhangulat uralkodott. A mulatságon megjelent fiatalság a reggeli órákig tüzesen és lelkesen ropta a táncokat, melyekhez a zenét *Oláh Rudi* zenekara szolgáltatta. A bálon jelen volt közönség egy szép és kedves báli éj emlékével távozott a táncmulatságról, melynek tiszta jövedelme jótékony-célú fog gazdagítani.

A kath. olvasókör táncmulatsága. A sátoraljai helyi r. kath. olvasókörnek saját könyvtára gyarapítására rendezett mulatságai népes voltokról ismeretesek. A körnek úgy a nyári, mint a farsangi évadban rendezett mulatságai mindenkor a siker jegyében folynak le. Előreláthatólag ilyen siker mellett fog lefolyni a r. kath. olvasókörnek közelgő táncmulatsága, melyet febr. hó 2-án este 8 órakor tart meg a kör a városi színházban. A sikeresnek ígérkező táncmulatság iránt már is széles körben nyilvánul meg az érdeklődés.

A kereskedő ifjak táncmulatsága folyó hó 23-án este 8 órakor lesz megtartva a városi színházban. A táncmulatságot cabaret előzi meg, melyen *Werner Sárka* cimbalom-művésznő, *Faragó Ödön* és *Szöregyh Gyula* színművészek s több előnyösen ismert műkedvelő lép fel.

Táncmulatság. A tolesvai izr. tantestület 1909. január hó 24-én vásárnap a Korona szálloda termeiben iskola felszerelés kiegészítésére gyermek színelőadással egybekötött zártkörű táncestélyt rendez.

IRODALOM.

Uj Idők. Január elsejével új évfolyamot kezd az Uj Idők. Ami értékes a magyar irodalom műhelyéből kikerül, mindezt azonnál frissen megszerzi. Munkatársai közt a szerkesztő *Herezeg Ferenc*en kívül ott találni a toll, a rajz és eset java reprezentálót. Regény, novella, vers, társadalmi és művészeti cikk, minden ami megjelenik hasábjain, az irodalmi finomság jegyében készül. Illusztratív része csupa ötlet, mindig szórakoztató. Nincs közérdekű esemény, amelyről eredeti felvételekkel ne adna számot. Aktualitásával ily módon egy-egy hét lüktető életének illusztrált krónikása. Negyedévenként két eredeti regényt kezd és színes műlapot ad mellékletül. Ezek a tulajdonságok tették magas színvonalon álló hetilapjává. Ennek révén kedvelt ismerős, immár tizenégy év óta, a magyar urfiamiliák szalonjában. Ára negyedévenként 4 kor. Előfizetni bármely könyvkereskedés útján lehet, vagy közvetlenül a kiadóhivatalban. Budapest, VI. Andrassy-ut 10. szám.

Magyar Lányok. Fiatal lányoknak legkedvesebb szórakoztató olvasmánya a Magyar Lányok. Táboriné *Tutsek Anna*, az ismert író szerkeszti ezt a képes lapot csupa gondolat s választékosan. Közleményeit ötlet, izlés, derű és finomság jellemzi. Egy-egy száma mindent felölel, ami a fiatal lányok gondolkörébe vág. Versek, elbeszélések és regényen kívül rovata van a női kézimunka, festészet, a házi és gazdaszónyi üzemek számára. Az új évfolyam január elsején kezdődött. Előfizetési ára negyedévenként 3 kor. Előfizetni bármely könyvkereskedés útján lehet, vagy közvetlenül a kiadóhivatalban. Budapest, VI. kerület Andrassy-ut 10. szám.

TANÜGY.

— **Megjutalmazott tanító.** A magyar nyelvet Zemplén vármegyében terjesztő egyesület a magyar nyelv sikeres tanításáért *Kocsis Gyula* esebényi áll. isk. tanítót is kitüntette jutalommal. A járás szolgabírája legutóbb adta át iskolai ünnepély keretében a gondnoksági, előjárásági tagok s az iskolás gyermekek jelenlétében a jutalmat a kitüntetett tanítónak.

— **A sárospataki ref. jogakadémia** az 1908-9. iskolai év második felére január hó 25-31-ig lehet beiratkozni. Később jelentkezőknek kellemesen megalakult elmaradás esetén az akadémiák szék adhat engedélyt a beiratkozásra. Az előadások február hó 1-én kezdődnek meg. Beiratási díj: 8 kor. Tandíj prot. vallásuaknak a II-ik félévben 26 korona, más vallásuaknak a II-ik félévben 38 kor. Van főiskolai internátus teljes ellátással, táptintézet (conviktus) ebéd, vacsorával. Minden joghallgató tagja a főiskolai betegsegélyző egyesületnek s betegség esetén orvosi segélyt, gyógyszerket s ápolást kap a főiskolai kórházban. Az ifjusági olvasókör (billiárd asztalokkal, sakkjátékokkal stb.) ifjusági könyvtár (6500 kötet), főiskolai könyvtár (45000 kötet), önképző és torna, vívó és céllövő egyesületek, fűrdő stb. a joghallgató ifjuságnak rendelkezésére állanak. Sárospatak 1909. jan. hó 13., dr. *Szabó Sándor* e. i. dékán.

— **Az ungvári kir. bábaképző-intézet ügyrendjének kivonata:** 1. A téli tanfolyam kezdődik: február 1-én, végződik június végén; az őszi szept. 1-én, végződik január végén. 2. Az előadási nyelv magyar; a ruthének és tótok saját nyelvükön is kapnak külön oktatást. 3. A felvétel a jelentkezés sorrendje szerint eszközöltetik. Egy tanfolyamra 30 tanítványnál több nem vétetik fel. 4. A felvételhez szükséges okmányok: a) keresztlevél, b) erkölcsi bizonylat, c) orvosi

bizonyítvány. Általában egészséges, 40 évet még be nem töltött, városok és nagyobb községek részére pedig csak irni-olvasni tudó egyének vétettek fel. 5. Kisebb községekbe törekvők s ezek között első sorban a már községi bába minőségben működött növendékek az illetékes közigazgatási hatóság előterjesztésére a nmélt. m. kir. közoktatási kormánytól az intézet igazgatójának előterjesztésére 50-100 korona; a nmélt. belügyi kormánytól pedig a törvényhatóság alispánja útján 180 korona kézpénzsegélyben részesülhetnek; ezenkívül kivételesen tandíjmentességet is nyerhetnek és használatra is kaphatnak egy, az illetékes község tulajdonát képezendő felszerelt bábátáskát. Ösztöndíjat élvező növendékek írásbeli kötelezettséget vállalnak a tekintetben, hogy a részükre kijelölt községben legalább 5 évig foglalkozni. 6. Városok és nagyobb községekbe törekvők növendékek az intézet részéről anyagi segélyben nem részesülnek; ezek szükségletei egy tanfolyam alatt a következők: a) beiratási, tan- és vizsgadíj 40 korona, b) lakás és ételmezei költség 5 óra cca 100 korona, c) egy felszerelt bábátáska 30 kor., d) oklevélre bélyeg 2 kor., e) tankönyv 4 kor. Összesen 176 korona. Előleges beiratkozásra az 5-ik pont alatt jelöltek okmányait a 6-ik pontban foglaltak az okmányok mellett 10 korona beiratkozási díjat is tartoznak befizetni. 7. A terhesség 8-ik hónapján tul lévő nők az intézet szülészeti klinikájára felvételnek és lebetegedésük, illetve felüdülésükig ott teljes ellátás, ápolás és orvosi kezelésben díjtalanul részesülnek. A gyermekágyasok ápolási díjai az intézet állandó ügyviteli költségét képezik, ez okból azok behajtására az intézet (mint a kórházakban ápolóknál szokás) nincs utalva. A gyakorlati bábaképzés elősegítése céljából kívánatos, hogy az intézet szülészeti osztálya mentől népesebb legyen; ez okból a bábaiskola nagyjelentőségű feladatának is szolgálat tétetik azzal, ha a szegényebb sorsú terhes nők lebetegedésük tartamára a nevezett intézetbe utaltatnak. 8. Dajkaságra, avagy a munkácsi gyermekmenhelybe törekvők gyermekágyasok elhelyezését az intézet igazgatósága közvetíti. Dajkaságra csakis alkalmas és minden esetben orvosilag megvizsgált nők lesznek ajánlva. 9. Levelezések az alábbi címhez intézendők. Ungvár, 1909. január hó. *Az ungvári kir. bábaképző-intézet igazgatósága.*

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Közgyűlési naptár.

Megyei Általános Bank: Január 24. d. e. 11 óra.
Tokajvidéki Kereskedelmi s Gazdasági Bank: Jan. 24. d. e. 11 óra.
Sátoraljai helyi Népbank: Jan. 31. d. e. 11 óra.
Sátoraljai helyi Köles. Önszegélyző Hitelszövetkezet: jan. 31. d. e. 11 óra.
Központi Takarékpénztár: jan. 31. d. u. 3 óra.
Sátoraljai helyi Polgári Takarékpénztár és Hitelegylet: Febr. 2. d. u. 2 1/2 óra.
Bodrogközi Takarékpénztár: febr. 2. d. e. 10 óra.
A Zemplénmegyei Kereskedelmi, Termény- és Hitelbank: Február 7. d. e. 10 óra.
Sztropkói Takarékpénztár: Febr. 7. d. u. 3 óra.
Sárospataki Hitelbank rvt.: Febr. 14. d. u. 2 óra.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Beosztás a sátoraljai helyi kir. törvényszéknél. A sátoraljai helyi kir. törvényszék elnöke az 1909. évre a

következő beosztást állapította meg a kir. törvényszéknél: **Közpolgári ügyek:** elnök: *Fornszek Béla*; bírák: *Wieland Lajos*, *Görömbey Balázs*, *Ferenczy Sándor*, *Lázár Sándor*, *Eperjessy Ferenc*, *Emödy László*. — **Váltó, keresk. és csődügyek:** elnök: *Fornszek Béla*; bírák: *Kun József*, *Ferenczy Sándor*, *Görömbey Balázs*, *Lázár Sándor*, *Eperjessy Ferenc*. — **Polgári telebbviteli t. elnök:** *Fornszek Béla*; bírák: *Mauks Elemér*, *Chanát Miklós*. — **Büntető főtárgyalási t. elnök:** *Fornszek Béla*, hétfőn és szerdán *Ferenczy Sándor*; bírák: *Emödy László*, *Eperjessy Ferenc*, *Ferenczy Sándor*. — **Esküdtbírósnál elnök:** *Fornszek Béla*; helyettese: *Wieland Lajos*. Szavazó bírák: *Görömbey Balázs*, *Lázár Sándor*. — **Büntető felebbviteli tanács elnöke:** *Fornszek Béla*, helyettese: *Wieland Lajos*; bírák: *Kun József*, *Ferenczy Sándor*. **Ugyanezek a vádtanács tagjai.** — **Fegyelmi bíróságban:** szavazó bírák: *Ferenczy Sándor*, *Mauks Elemér*. — **Fiatalkorú bűnösök büntető tanácsában a törvényszék elnöke s esetlő-esetre kirendelendő helyettese mellett szavazó bírák:** *Ferenczy Sándor*, *Emödy László*.

Telefon-számunk: 42.

NYILT TÉR.*)

Időhöz kötött elutazásom, nagymérvű elfoglaltságom, de különösen ebből eredő lelkiállapotom lehetetlenné tették, hogy barátaimat bucsu céljából már most felkeressem. Azon reményben, hogy ennek utólagos teljesítésére rövid időn belül alkalmam nyílik, kérem szeretett barátaimat, hogy addig is, míg ezt személyesen tehetem, tartsanak meg szeretetükben és jóindulatukban.

Sátoraljai helyi, 1909. jan. 19.

Dr. Fried Lajos.

Rossuth Ferencz levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos bántalmaknál az „INDASZESZ” bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.”

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

Indaszesz

gyógyfű sósborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdit és frissit. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagehoz (gyuró, kenő-kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, reuma, fejtájás, nátha, influenza, tagszagzatas és minden-nemű meghűlésből eredő bajok ellen. A székelyhavasi „INDASZESZ” össze nem tévesztendő más sósborszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ” székelyhavasi gyógyfüvekből előállított és hatásában felülmúlhatatlan gyógyyszer-különlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ” kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országban mindenütt.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Laptulajdonos:

Éhler Gyula.

361908. B. szám.

Hirdetmény.

Battyán község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére ki-
rendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886. évi XXIX., 1889.
évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. törvényeikkel előírt
helyszíni eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító
1909. évi január hó 24-ik napján az azonosítás befejezte után
pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítanak

1. mindazok, akik a tjkönyvben előforduló bejegyzésre
nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság
előtt, a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek
meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot
tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitűzött határ-
időig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány
útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas
okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik elő-
terjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig
telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az át-
írásra az 1886 : XXIX. t.-c. 15-18. és az 1889 : XXXVIII.
t.-cikk 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat meg-
szerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság
előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi
tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval
elismerte és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa,
mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg-
és illetékelengedés kedvezményétől is elesnek;

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre
vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilván-
könyvileg bejegyezve, ugyancsak az ilyen bejegyzésekkel terhelt
ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését
kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett
a kiküldött bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a
bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Királyhelmezt, 1909. évi január hó 4-én.

Rosenberg Samu,
betétsz. irnok.

Halász,
kir. tvszéki bíró.

Meghívó.

A Sztropkói Takarékpénztár Részvénytársaság

t. részvényesei

1909. február hó 7-én d. u. 3 órákor

a városháza nagytermében tartandó

IV. évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az évi zár-
számadások és a mérleg előterjesztése és megállapítása s a felment-
vény megadása.
2. A tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
3. A kilépett 3 igazgatósági tag választása 3 évre.
4. 12 választmányi tag választása 3 évre.
5. Esetleges indítványok.

Sztropkó, 1909. évi január hó 5-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

25. §. Azok a részvényesek, kik a közgyűlésén részt venni
óhajtanak, kötelesek részvényeiket a hozzá tartozó még le nem járt
szelvényekkel együtt legkésőbb három nappal a közgyűlés megtar-
tása előtt a társaság pénztáránál letenni.

Meghívó.

A Sárospataki Hitelbank Részvénytársaság

V. évi

rendes közgyűlését

1909. február 14-én, vasárnap d. u. 2 órákor

az intézet saját helyiségében fogja megtartani, melyre
a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése,
a mérleg bemutatása, a nyereség felosztása és a fel-
mentvény megadása iránti határozathozatal.
2. Egy igazgatósági tag választása.
3. Esetleges indítványok.

Sárospatak, 1909. január hó 18-án.

Az igazgatóság.

A mérleg és az igazgatóság jelentése a közgyűlést megelőző
8 napon át a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében meg-
tekinthető.

Dr. Vajda Géza szemorvos szemgyógyintézete

Miskolcson, a „sanatorium és vizgyógyintézet”
felső épületében. — Telefon 221.

Rendelés hétköznap d. e. 11 és d. u. 3 órákor.

LEGUJABB SZERKEZETŰ

CZIMBALMOK

Schunda Venczel József

cs. és kir. udvari hangszergyáros

hirneves gyártmányaiból

állandó bizományi raktárt tart

WERNER SÁRIKA okl. czimbalom tanár

czimbalom-magániskolájában Sátoraljajhely.

Kedvező részletfizetési módok.

Eladó telek.

A Rákóczi-utcában, a kis ál-
lomás közelében, két utcára nyíló
harmadfélhold beltelek szabad kéz-
ből eladó. Vevők értekezhetnek
Moskovszky János, műkertész,
mint tulajdonossal.

Ovadékkal bíró, jól számolni
tudó

elárusítónő

helybeli dohánytözsdebe keres-
tetik. Czím megtudható a kiadó-
hivatalban.

Globin a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer

Egyedüli-gyáros: Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipcse és Eger.